

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง ประกาศรับสมัครคัดเลือกหรือสอบแข่งขันบุคคลภายนอก
เพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๑๑.๓๔/๓๐๐๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาเกี่ยวกับการระบุดำเนินการในประกาศรับสมัครคัดเลือกหรือสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ สรุปความได้ว่า ด้วยกองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการวางระบบการรับสมัครคัดเลือกหรือสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ ในกรณีเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิอุทธรณ์หรือโต้แย้งและสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ที่จะระบุในประกาศรับสมัครคัดเลือกหรือสอบแข่งขันดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือ ดังนี้

๑. ประกาศรับสมัครคัดเลือกหรือสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ หากถือได้ว่าเป็นคำสั่งทางปกครองจะเป็นคำสั่งทางปกครองประเภทใด

๒. ประกาศรับสมัครคัดเลือกหรือสอบแข่งขันดังกล่าวจะต้องระบุดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้นิยามคำว่า “คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

ฯลฯ

ฯลฯ

กรณีตามข้อหาข้อนี้ เมื่อพิจารณาตัวอย่างประกาศกองบัญชาการศึกษา เรื่อง รับสมัครและสอบแข่งขันบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรีนิติศาสตร์เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่มสายงานป้องกันปราบปราม (สายงานสอบสวน) ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของผู้ที่จะได้รับการบรรจุแต่งตั้ง ขั้นตอนและวิธีการสมัคร เงื่อนไขการสมัครสอบแข่งขันวิชาที่ใช้ในการสอบแข่งขัน เกณฑ์การตัดสิน การเพิ่มคะแนนพิเศษ การประกาศรายชื่อผู้สอบผ่าน ข้อเขียนและให้เข้าสอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง และการประกาศรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้ ตลอดจนเงื่อนไขการบรรจุและแต่งตั้งแล้ว จะเห็นได้ว่า กระบวนการสุดท้ายของการรับสมัครและสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ คือ การที่กองบัญชาการศึกษาประกาศรายชื่อบุคคลผู้สอบแข่งขันได้เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เพราะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการก่อตั้งสิทธิหรือกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของผู้เข้ารับการสอบแข่งขันในการได้รับหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ ส่วนการประกาศรับสมัครและสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจนั้นเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการสอบแข่งขัน ซึ่งยังไม่มีผลเป็น

၁၈၁

๒๓๒

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

การก่อตั้งสิทธิหรือกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของผู้สมัครเข้ารับการสอบแข่งขันแต่อย่างใด ดังนั้น ประกาศรับสมัครและสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ จึงไม่เป็นคำสั่งทางปกครอง แต่เป็นเพียง “การพิจารณาทางปกครอง” ตามมาตรา ๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยเป็นการเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่จะนำไปสู่การจัดทำคำสั่งทางปกครองในขั้นตอนสุดท้าย คือ การประกาศรายชื่อบุคคลผู้สอบแข่งขันได้เพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสรีจที่ ๑๐๓๐/๒๕๕๔^๕ และเมื่อได้ให้ความเห็นแล้วว่า ประกาศรับสมัครและสอบแข่งขันดังกล่าวไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นเรื่องการแจ้งสิทธิอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองและการแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองอีก

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๐

“มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

ฯลฯ

ฯลฯ

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร พ.ศ. ๒๕๕๔ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๑๖๔ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ